

Blanka Fišerová – Tragedia dell' arte

TRAGEDIA DELL'ARTE

Text je pouze východiskem, inspirací pro jevištní zpracování, proto počítá s improvizací, škrty a dalšími realizačními úpravami, je otevřený pro další rozšíření, doplnění textů na základě hereckých etud na daná témata jednotlivých výstupů.

JEDNÁNÍ PRVNÍ

I.

Na scéně stojí uprostřed všech postav ONA. Prostor je ohraničen židlemi rozestavěnými do čtverce. Na jednom místě jsou také naskládány rekvizity, které si berou s sebou. Obraz je zastaven, na pár okamžiků, než se děj rozběhne, pomalu a líně, než nabere na dynamice. Postavy kolem NÍ stojí, klečí, modlí se v závislosti na náboženství, které vyznávají. Zvuk jejich šeptaných i křičených modliteb útočí na dívku. Ze záznamu znějí nejrůznější modlitby (křesťanské, vzývání Alláha, mantry, židovské zpěvy a další – mísí se a překrývají, na chvíli dominuje jedna, kterou přehluší další, ve zmatku). Postavy se modlí nejdříve pro sebe, pak se upřeně dívají na dívku, dívají se vzájemně na sebe – je v těch pohledech vzdor? Odpor? Nebo naopak snaha spojit se proti NÍ? Najít viníka všech událostí, které proběhly před tímto okamžikem? Do modliteb se prolíná křik vražděných lidí, který stále sílí a přehluší ho jen modlitby.

ONA stojí uprostřed té vřavy, strnule, dívá se do publika... odváží se pohnout a vykročit směrem k divákům. Postavy okolo ní strnou ve svých pohybech a sledují dívku. V tom okamžiku vše stříhem ustane. Absolutní ticho.

Postavy, které nevystupují v daných scénách, sedí na židličkách na scéně a chovají se jako ti, kteří vyšetřují dívčin případ – soudce, policie, detektivové, novináři, referující o jejím případu – vše, co probíhá tam venku, než dojde ke skutečnému soudnímu přelíčení, pak se chovají v souladu s postavami, které si zvolí – soudce, žalobce, obhájce apod.

TMA

II.

Z herců, sedících na scéně na židličkách, se zvedne jeden/jedna (mohou o postavy losovat, v mnoha případech u postav není rozhodující pohlaví mužské nebo ženské). Psycholožka si vezme desky s papíry a tužku pro poznámky. Bodové světlo hledá obyčejnou kovovou židli, která stojí uprostřed scény. Dívka zůstala blízko divákům. Dlouhé mlčení, tichem se zachvívají tóny klavíru – jen na okamžik.

PSYCHOLOŽKA: *(ze tmy, nevidíme ji)* Neposadíte se?

Dívka mlčí, na hlas vůbec nereaguje, jako by jej čekala. Ticho.

PSYCHOLOŽKA: *(slyšíme její kroky, objeví se ve světle, stojí nad židlí, pak se o ni opře)*

DÍVKA: *(aniž se otočí)* Čekala jsem...

PSYCHOLOŽKA: Střídám vašeho ošetřujícího lékaře...

DÍVKA: Měl soucit, vidíte...

Blanka Fišerová – Tragedia dell'arte

PSYCHOLOŽKA: Sedněte si...

DÍVKA: *(otočí se na ni, prohlíží si ji)* Máte ze mě strach?

PSYCHOLOŽKA: Já vím, že sem nepatříte.

DÍVKA: *(Rozesměje se. Pak stříhem zvažní)* Chtěla jsem pomáhat lidem, tak jako vy...

PSYCHOLOŽKA: Je tady malý rozdíl...

DÍVKA: V čem?

Ticho.

DÍVKA: V čem?

III.

Obyčejný den. Dívka se baví na večírku. Hluk, elektronická hudba, zběsilý tanec s přáteli. Zvuk stříhem ustane, ale postavy dále pokračují v tanci a zábavě, beze slov, bez hluku. Ticho. V publiku se objeví muž s lanem, na jehož konci si váže smyčku. Dojde na scénu, lano upevní, najde si židli. Ve zvuku slyšíme nepravidelné dýchání, které se prolíná s tlukotem srdce. Dívka muže uvidí, zastaví se v tanci, dívá se na něj. On ji zaregistruje. Jen z pohybujících se rtů a gest můžeme odhadovat, co mu asi říká. On stojí na židli se smyčkou kolem krku. Něco odpovídá... Ona se mu snaží přiblížit. Trvá to dlouho, než si sundá s krku oprátku a zhroutí se na židli.

IV.

PSYCHOLOŽKA: A to vám mám věřit?

DÍVKA: Taky jsem si myslela, že mu dokážu pomoci.

PSYCHOLOŽKA: Je to ve vašich spisech. Řekněte mi něco, co nevím.

DÍVKA: *(se rozesměje)* Nepodaří se vám to. Chcete ze mě udělat blázna.

PSYCHOLOŽKA: Mám jen za úkol zjistit...

DÍVKA: Tak zjišťujte.

V.

Zhroucené tělo na židli. Dívka stojí ve stejné vzdálenosti jako v obraze třetím. Chce se k muži přiblížit, ale v momentě, kdy se o to pokusí, ji muž napadne. Do krve se spolu rvou. Ona pak zůstane stát s oprátkou v ruce. Muž si sám stoupne na židli a čeká. Čeká dlouho, dokud mu dívka oprátku nenasadí na krk.

Slyšíme slova z protokolu, která čte neosobní MUŽSKÝ HLAS:

„Zadržena dále vypověděla, že ke své oběti neměla vůbec žádný osobní vztah. Smrt nastala oběšením. Podle výpovědí svědků muže nejdříve zachránila, a poté jej sama oběsila. Uvádí, že ji o

Blanka Fišerová – Tragedia dell'arte

---

to muž výslovně žádal a ona neshledala důvod, proč by mu nemohla pomoc poskytnout.“

Dívka si klekne k židli, uchopí do každé ruky jednu nohu. Odhodlá se k prudkému pohybu...

TMA

VI.

PSYCHOLOŽKA: Zabila jste člověka.

DÍVKKA: *(mlčení)*

PSYCHOLOŽKA: Můžete mi říct, proč jste to udělala?

DÍVKKA: Protože mě o to poprosil.

PSYCHOLOŽKA: Proč jste ho nejdřív zachraňovala?

DÍVKKA: Protože jsem si myslela, že je to tak správně.

PSYCHOLOŽKA: Bylo to správně.

DÍVKKA: Jak to můžete vědět?

VII.

Nemocnice. Matka v komatu. Nehybná. Umírající.

DÍVKKA: Mami? Maminko... podívej se na mě, prosím. Řekni mi něco... To jsem já. Obejmi mě... Budu ti číst, chceš? Chceš? Chceš? Chceš? *(Dělá, že čte, ale příběh si vymýšlí)* Byla jednou jedna holčička a ta se jmenovala... Měla úžasnou moc. Léčila lidi. Měla totiž tajnou smlouvu s Ďáblem a mohla uzdravit, koho chtěla. Dotekem ruky do sebe nasála jeho nemoc... a tak bloudila světem. Zpráva o zázracích, které provádí, se rychle šířila a na její uzdravení čekaly stovky lidí...

(Položí matce ruku na čelo. Dlouhé ticho. Nehýbe se.)

Doktor ji z dálky chvíli sleduje, podá jí prášek na uklidněnou. Zavrtí hlavou na znamení, že je tohle všechno zbytečné.

A... jednoho dne už byla sama tak nemocná, že nemohla dál uzdravovat. Nemocní se rozzlobili a v záchvatu nenávisti ji umlátili holýma rukama...

DOKTOR: Zvláštní pohádka.

DÍVKKA: Nestačila jsem jí ani říct, že mě to mrzí, jak jsme se pohádaly kvůli škole a vůbec... nechtěla jsem nosit to, co mi koupila... Vždyť to jsou hlouposti. Přece to musí pochopit, že jsem to tak nemyslela. Mami...

DOKTOR: Obávám se, že vám...

DÍVKKA: To neexistuje nic, co by...

DOKTOR: *(dlouho mlčí)* Musíte doufat, že se její stav zlepší.

Blanka Fišerová – Tragedia dell' arte

DÍVKA: Vy jste sakra doktoři, vy máte dělat zázraky...

DOKTOR: *(i navzdory situaci se rozesměje)* To nás, holčičko, přeceňujete. Já vím jen to, že vaši matce neumíme pomoci. Můžeme jí dávat prášky proti bolesti... můžeme takhle čekat týdny, měsíce, roky, jestli se neprobudí... Stejně tak můžeme uklidňovat i vás, abyste zvládla u ní sedět a číst jí, mluvit na ni...

(naznačí sestře, aby přinesla sklenici s vodou a prášky)

I pro vás to bude vyčerpávající. Nevíme o moc víc než vy. *(podává jí prášky)*

DÍVKA: To není fér.

DOKTOR: *(posílá sestru pryč)* Neměl bych vám to říkat, ale... není šance. Prostě není. Bude se to jen zhoršovat. Můžete tady sedět, jak chcete. Odrovnáte se ještě vy, pak i zbytek rodiny. Budete pořád věřit něčemu, co nikdy nepříjde. Jenom kvůli sobě ji budete chtít udržet při životě. Ale za jakou cenu...

(drží v ruce injekci)

Stačí jen málo – a přestane trpět.

DÍVKA: Ale to se přece... to nejde.

DOKTORKA: Lidi jsou sobci. Myslí jen na sebe, na svou vlastní bolest. Vidím to dnes a denně. Vyprávějte matce pohádky, litujte se, brečte a cíte se pak na chvíli líp. Předepíšu vám další prášky. Pak vám doporučím psychologa, postupně psychiatra... vaši matku přeložíme na jiné oddělení, váš otec se možná utrápí k smrti a bratr? Je dost labilní. Řekl bych, že to bude sebevražda, podřeže si ve vaně žíly... a matka tady dál bude ležet... bez východiska.

(podává jí injekci)

Nemůžu vám vlastně nic říct, ani vás nijak navádět...

(drží ruku s injekcí neustále nataženou)

DÍVKA: *(dlouho se na něj dívá a snaží se to všechno pochopit)*

To nemůžu...

(doktor jí dá injekci do ruky a odchází)

(sedne si vedle matky na postel)

Blbý, debilní, zasraný pohádky...

(dlouho trvá, než se rozhodne, napůl v pláči, pak se uklidní, v jednom jediném okamžiku... vezme do ruky injekci a aniž by se s matkou rozloučila, mluvila na ni, pohladila ji, objala, políbila... bez jakéhokoli projevu sentimentu, citu, nejistoty... jí píchne injekci...)

ZBĚSILÉ KVÍLENÍ PŘÍSTROJŮ, které hlásí zástavu srdce

TMA

Blanka Fišerová – Tragedia dell' arte

Doma. Kuchyňský stůl, čtyři židle. Dívka chystá smuteční večeři. Otec s bratrem sedí zhroucení za stolem. Dívka všechno chystá sama. Pomalu, jako kdyby si vzpomínala, jak to dělala matka. Do ticha zní dívčin hlas, pak míchající se lidské hlasy a ruch z pohřbu.

DÍVČIN HLAS: Ano, jen jednoduché parte. Ne, prosím vás, ty ozdoby ne... bez fotky. Citáty? Jako... nějaké univerzální kecy pro každého? Ukažte, napíšu tam něco sama... Ne. Na jejím pohřbu nikdo mluvit nebude.

HLASY: Zvládla to. Podívejte se, ani nebrečí. Bůhví, jestli ji vůbec měla ráda. Ona byla vždycky nějaká divná...

TICHO.

Otec: Nemůžu tomu uvěřit.

BRATR: To nám udělala naschvál.

Dívka si sedne za stůl, vedle ní zůstává prázdná židle. Sama začne jíst, ale vůbec nevnímá, co jí.

Otec: Nemůžu tomu uvěřit.

BRATR: Naschvál si umřela.

Dívka pomalu odloží lžici. Vstane a surově roztříská dřevěnou židli o podlahu.

Otec: Nemůžu tomu uvěřit.

TMA.

IX.

DÍVKA: Nechápu, že se pohřby točí... fotí... Nikdy jsem se na ty fotky nedívala.

PSYCHOLOŽKA: Kolik lidí jste zabila?

DÍVKA: Nepřipadá vám zvláštní pouštět si na videu matčin pohřeb? Nebo si prohlížet fotky rakve, ještě než...

PSYCHOLOŽKA: Je to horší, než natáčet na kameru něčí smrt?

Dlouhé TICHO.

DÍVKA: *(krásně se na ni usmívá)* Zapiš si do diáře jeden bod a vypadni! Neřeknu už ani slovo.

(Psycholožka se zvedne a odchází, vystřídá ji psychiatr a jeho pomocníci)

X.

Psychiatr a jeho pomocníci připravují elektrošoky.

PSYCHIATR: No tak... otevřete ústa.

Blanka Fišerová – Tragedia dell' arte

DÍVKA: *(sedí připoutaná velkou směsí elektrických drátů k židli, psychiatr pokyne dvěma pomocníkům, kteří jí násilím otevřou ústa, čekají, dokud prášky nespolkne)*

LIDSKÉ HLASY: pomoz mi, prosím... nechci už žít... jsem nemocná, nemám už naději... umřela mi dcera... srazil ji nějaký šílenec v autě a ujel... líbí se mi malý holky... víš, jak to myslím... nechci to dělat... ale... musíš mi pomoci, nechci už nikomu takhle ubližovat, sám to nedokážu... chci mučednickou smrt – jako Kristus – jestli to umíš zařídít... hele, četl jsem tvůj inzerát na netu, nemohla bys pro mě někoho zabít? nemohla bys pro mě někoho zabít? někoho zabít? zabít? zabít?

Elektrošoky. Profesionální práce lékaře a jeho pomocníků. Pak vyprostí její tělo ze změti elektrických drátů a nechají ji ležet na zemi.

XI.

1. MRTVÁ: *(drží v ruce papírek, na který si napsala adresu... herečka, která hraje mrtvou si už během hry surfovala po internetu a narazila na inzerát, který si s koncem předchozí scény zapíše, odloží notebook... nebo odejde od počítače... a ocitne se přímo ve scéně)*

Ahoj, já jsem... *(vyndá z kapsy lahvičku s léky)*

DÍVKA: Já vím... neříkej mi svoje jméno!

1. MRTVÁ: Ještě nikdy jsem se s nikým z netu nesešla...

DÍVKA: No vidíš... a hned je to naposled. *(trapné ticho)*

Takže prášky platí?

1. MRTVÁ: *(kývne, podává jí lahvičku)* To je dávka na měsíc...

Dívka připravuje kameru a všechny potřebné věci.

1. MRTVÁ: Bude to moc bolet?

DÍVKA: Jak to mám vědět? *(zarazí se, že je moc chladná)* Určitě míň, než tohle. *(Vyhře dívce rukávy a vidíme všude hluboké jizvy od žiletek)*

1. MRTVÁ: Chtěla jsem se ho nějak zbavit...

DÍVKA: Koho?

1. MRTVÁ: *(zašeptá)* Květiny. Chtěla jsem to udělat... kvůli tátovi, mámě... sestřičce... víš... Jenomže to nejde... *(rozbrečí se)*

DÍVKA: Prosím tě, hlavně mi tady nebreč.

1. MRTVÁ: Promiň... já vím, že pro Tebe je to taky těžký...

DÍVKA: *(mezi tím nastavuje kameru, chystá věci na natáčení)*

Blanka Fišerová – Tragedia dell'arte

Řekni mi, až budeš připravená. No tak... *(utírá jí slzy papírovým kapesníkem)*

1. MRTVÁ: *(sebere odvahu, sedne si na malou židli, dívá se do lidí)*

DÍVKA: *(stojí za kamerou)*

1. MRTVÁ: Tak teď...

DÍVKA: Můžeš...

1. MRTVÁ: Tati, mami... sestřičko... já vím, že vám všem ubližuju. Slyšela jsem vás, jak si povídáte v kuchyni. Chcete mě zase nechat zavřít, ale já už tam nechci být. Myslela jsem si, že mi nějak pomůžete... že mě máte rádi a nenechali byste mi ubližovat. Řekla jsem jim, že už žádnýho Květinu ve vnitř necítím, že už zmizel a nic mi neříká, jen aby mě pustili domů. Jenomže on tam pořád je... a nemůžu se ho zbavit. Říká mi, co mám dělat, slyším ten hlas... a vy ne. Už dvakrát jste mě zachránili... já už ale nechci... nechci... v tomhle pokračovat dál. Neumíte si představit to všechno, tu bolest... Všechno tohle dělám dobrovolně. A protože by se mi to zase nepovedlo... tak jsem poprosila...

(otočí hlavu k dívce) Jak se vlastně jmenuješ?

DÍVKA: Magdalena... Magda...

1. MRTVÁ: poprosila jsem Magdu, aby mi pomohla. Nechci vás už trápit. A nechci už ty prášky. Moc jsem chtěla něco dokázat, abyste na mě mohli být hrdí, ale vlastně nic neumím... ani zabít se...

(dlouhá pauza) Tohle chci a Magda mi teď pomůže.

DÍVKA: Nějaké poslední přání?

1. MRTVÁ: To mi nemůžeš splnit.

DÍVKA: Můžu to aspoň zkusit...

1. MRTVÁ: Nikdy jsem nebyla zamilovaná. Nějak jsem to nestihla... nikdo mě nehladil, tak... však víš... neobjal... nedíval se mi do očí... jak je to ve filmech. Vždycky tak šíleně dlouhý záběr...

DÍVKA: O nic nepřicházíš... *(ale nezní to příliš důvěryhodně)*

1. MRTVÁ: A ty?

DÍVKA: Jsem na tom stejně...

(Dlouhá pauza. Dívají se na sebe. Pak Dívka pomalu zvedne ruku a svoji první mrtvou pohladí po tváři. Ona ji neobratně políbí na rty, přitiskne se k ní celým tělem. Dlouho mlčí.)

1. MRTVÁ: Zabij mě, prosím.

Blanka Fišerová – Tragedia dell' arte

(Dívka vezme lahvičku s prášky a jedem po druhém je vkládá 1. mrtvé do úst – ona je nedočkavě polyká a usmívá se na Dívku. Ve zvuku slyšíme dívčín dech, který je vystupňován až k dušení)

TMA a nemožnost se nadechnout

SVĚTLO

Dívka leží na zemi vedle mrtvé. Dlouho si ji prohlíží, dívá se na ni, jako by se jí nechtělo věřit, že se tělo už nepohne, nezvedne. Pak Dívka vstane, schová si prázdnou skleničku do kapsy, vytáhne křidu a obkreslí mrtvé tělo křidou. Pak se je snaží zvednout a odtáhnout pryč. V absolutním tichu jen odtahování těla a

TMA